

Meticillinresistent *Staphylococcus aureus* (MRSA)

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Vad är MRSA?

MRSA betyder meticillinresistent *Staphylococcus aureus*. MRSA innebär att stafylokockerna är motståndskraftiga (resistenta) mot vissa antibiotika. I övrigt skiljer de sig inte från vanliga antibiotikakänsliga stafylokocker. *Staphylococcus aureus* är bakterier som normalt finns på hud och slemhinnor utan att ge några besvär. Det är vanligt att vara **bärare** av sådana bakterier utan att vara sjuk. *Staphylococcus aureus* kan ibland orsaka **infektioner** som kan behöva behandlas, exempelvis sårinfektioner, bölder, impetigo (svinkoppor).

Finns det risker med MRSA?

MRSA orsakar inte fler infektioner men de kan vara svårare att behandla. Risken är att det kan ta längre tid att bli frisk och att de antibiotika man måste använda har mer biverkningar. Det finns också en risk att resistent bakterier kan sprida sig inom vården där många patienter är särskilt mottagliga för smitta och där mycket antibiotika används. Detta gäller särskilt på sjukhus utomlands, där MRSA är vanligare än här.

Hur smittar MRSA?

En person som bara är bärare av MRSA smittar sällan andra. Smittrisen ökar om man har infektioner i huden, svårläkta eller vätskande sår och eksem. Dessa tillstånd kallas för **riskfaktorer** för smittspridning. Till riskfaktorer räknas också vissa kroniska hudsjukdomar samt stomier och katetrar som passerar genom hud och slemhinnor. I eller på riskfaktorerna finns mycket bakterier. En MRSA-bärare som har riskfaktorer för smittspridning kan smitta andra inom familjen, på förskolan, vid kontakt med djur, vid kroppskontakt inom sport och idrott samt i träningslokaler och på gym. MRSA smittar via händerna till andra personer och kan också fastna på saker i omgivningen, till exempel handtag och träningsmattor. Smittspridning kan även ske på sjukhus, i äldreården och i andra vårdmiljöer.

Kan man bli av med MRSA?

Det är vanligt att MRSA efter ett tag inte längre kan hittas i prover. Tiden varierar från månader till år och kan vara svår att förutsäga. MRSA-ansvarig läkare tillsammans med smittskyddsläkare bedömer när kontroller och förhållningsregler för MRSA inte längre behövs. Denna bedömning kan göras när MRSA inte längre hittas i prover tagna vid minst tre tillfällen i följd under minst ett års tid.

Vad bör du tänka på

- God handhygien är den viktigaste åtgärden för att undvika smitta. Tvätta händerna med flytande tvål.
- Du kan umgås som vanligt med andra så länge du enbart är bärare av MRSA om du inte har riskfaktorer för smittspridning.
- Har du riskfaktorer för smittspridning ökar risken att du smittar andra. Då är det särskilt viktigt med god hygien. Var noga med att tvätta händerna. Använd egen handduk och egna toalettartiklar. Duscha istället för att bada i badkar eller i bassäng. Täck över sår med förband och byt förbandet om det vätskar igenom. Om du har kateter bör du ha den under kläderna. Tvätta händerna efter att du varit i kontakt med sår eller katetrar.
- Vid pågående hudinfektion, svårläkta eller vätskande sår eller eksem bör du inte delta i sport och idrott med mycket kroppskontakt eller använda gemensamma träningslokaler eller gym.

- Har du riskfaktorer för smittspridning är det viktigt med god handhygien vid djurkontakt, eftersom också djur kan bli bärare av MRSA.

Särskilda råd och rekommendationer

- Personal eller studerande inom vård och omsorg ska inte delta i vårdarbete om de har riskfaktorer för smittspridning. På vårdenheter med särskilt känsliga patienter krävs dessutom att MRSA inte kan påvisas i proverna innan personal kan delta i vårdarbete.
- Barn kan i allmänhet vara i förskolan och delta i alla aktiviteter. Däremot bör de inte vara i förskolan vid pågående hudinfektion, svårläkta eller vätskande sår eller eksem.
- Vid yrkesarbete med djur är det viktigt att inte smitta djuren. Råd ges av smittskyddsläkare tillsammans med länsveterinär.

Förhållningsregler du måste följa enligt smittskyddslagen

- Du måste komma på återbesök och lämna de prov som din läkare anser är nödvändiga.
- Du måste medverka i smittspårning. Det innebär att ge information för att vårdpersonalen ska kunna bedöma när, var och hur du kan ha smittats och om du kan ha smittat andra.
- Du måste berätta om din MRSA-smitta när du får sjukvård, tandvård och medicinsk fotvård. Detta gäller också om du får personlig vård eller omvårdnad på ett boende eller i hemmet. Får du enbart hjälp med att handla, städa, dela medicin eller gå på promenader behöver du i de flesta fall inte berätta om din MRSA-smitta.
- Har du riskfaktorer för smittspridning måste du berätta om din MRSA-smitta vid piercing, tatuering, massage, icke-medicinsk fotvård och liknande behandling av hud eller slemhinnor. Du kan också vänta med sådan behandling tills riskfaktorerna är borta.

MRSA är en allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Du är därför skyldig att följa de förhållningsregler som din läkare ger dig. Du kan begära att smittskyddsläkaren i ditt län omprövar förhållningsreglerna.